

แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1

The Guidelines to Develop Digital Leadership of School Administrators under the Secondary Educational Service Area Office Bangkok 1

รัฐนันท์ รททอง¹

¹บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น, ปทุมธานี, ประเทศไทย

Rattanan Rodthong¹

¹Graduate School, Western University, Pathum Thani, Thailand

✉: rattanan.ro@western.ac.th
(Author Corresponding Email)

Received: 21 April 2025; Revised: 04 May 2025; Accepted: 16 May 2025

© The Author(s) 2025

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาสภาพภาวะผู้นำดิจิทัลขององผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 และ 2) เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลขององผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและรองผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ซึ่งได้มาโดยวิธีวิธีการสุ่มอย่างง่าย จำนวน 144 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามชนิดประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำดิจิทัลขององผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.65$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีด้านอยู่ในระดับมาก 3 ด้าน และ ระดับปานกลาง 2 ด้าน สามารถเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยได้ ดังนี้ 1) ด้านการบริหารงานด้วยเทคโนโลยีและส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก 2) ด้านการฟื้นฟูและความยืดหยุ่น ระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก 3) ด้านการปรับกฎระเบียบและกฎหมาย การปรับวัฒนธรรมและทัศนคติเพื่อใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก 4) ด้านมีกรอบความคิดแบบพัฒนาได้ ระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง และ 5) ด้านวิสัยทัศน์ดิจิทัล ระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับ สำหรับแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลขององผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 มีดังนี้ ในด้านที่ 1.

วิสัยทัศน์ดิจิทัล (Digital Vision) ได้แก่ 1.1 แนวทางการฝึกอบรมหลักสูตรที่เกี่ยวกับเทคโนโลยีดิจิทัล 1.2 แนวทางการส่งเสริมการติดตามข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับนวัตกรรมและการพัฒนาเทคโนโลยีดิจิทัล ในด้านที่ 2. การปรับกฎระเบียบ กฎหมาย และทัศนคติเพื่อใช้เทคโนโลยีดิจิทัล (Adjusting Regulations, Laws, and Mindset to use Digital Technology) ได้แก่ 2.1 แนวทางการปรับกฎระเบียบภายในสถานศึกษาให้สอดคล้องกับความสำเร็จทางเทคโนโลยีดิจิทัล 2.2 แนวทางการเสนอหน่วยระดับสูงขึ้นในการปรับกฎระเบียบ หรือกฎหมายที่ล้าสมัยในการปฏิบัติงานที่ต้องทำงานที่ต้องใช้เทคโนโลยีดิจิทัล 2.3 แนวทางการปรับเปลี่ยนวัฒนธรรม และทัศนคติเพื่อใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ในเมื่อต้องใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและทางรัฐบาลส่งเสริมการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ปฏิบัติงาน แต่ผู้ใช้อยังมีวัฒนธรรม หรือ ทัศนคติที่ยังไม่พร้อมใช้งาน ในด้านที่ 3. การบริหารงานและส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล (Management and Enhancement of Digital Technology ควรกำหนดแนวทางพัฒนาดังนี้ 3.1 แนวทางการกำหนดแผนการพัฒนาศาสนสถานการศึกษาเกี่ยวกับเทคโนโลยีดิจิทัล 3.2 แนวทางการจัดเตรียมและจัดหางบประมาณในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยี 3.3 แนวทางการพัฒนาครูและบุคลากรในการพัฒนาทักษะการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ในด้านที่ 4. การฟื้นตัวและความยืดหยุ่น (Resilience and Flexibility) มีแนวทาง 4.1 แนวทางการพัฒนาความสามารถส่วนบุคคลเกี่ยวกับเทคโนโลยีดิจิทัล 4.2 แนวทางการพัฒนาความสามารถทางอารมณ์ 4.3 แนวทางการพัฒนาความสามารถในการบริหารที่เกี่ยวกับเทคโนโลยีดิจิทัล 4.4 แนวทางพัฒนาความสามารถในการสื่อสารโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ในด้านที่ 5. มีกรอบความคิดแบบพัฒนาได้ (Growth Mindset) มีแนวทาง 5.1 แนวทางการส่งเสริมการคิดเชิงนวัตกรรมและคิดแก้ปัญหาด้วยแนวคิดใหม่ๆ (Mindset) 5.2 แนวทางการฝึกอบรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (Up Skill/Re-Skill/New Skill) เมื่อมีแนวคิดใหม่ๆที่น่าสนใจนำมาใช้ในการปฏิบัติงาน และ 5.3 แนวทางการจัดหาอุปกรณ์หรือเครื่องมือ (Toolset) ที่ใช้กับแนวคิดใหม่ที่น่าสนใจนำมาใช้ในการปฏิบัติงาน

คำสำคัญ: แนวทางการพัฒนา, ยุคดิจิทัล, ภาวะผู้นำดิจิทัล, ผู้บริหารสถานศึกษา

Abstract

The objectives of this research were 1) to study the digital leadership status of school administrators under the Bangkok Secondary Education Area Office; District 1 and 2) To find guidelines to develop digital leadership of school administrators under the Bangkok Secondary Education Area Office. District 1 This research is descriptive research. A sample of school administrators and deputy school administrators under the Bangkok Secondary Education Area Office. District 1, which is obtained by simple random sampling: 144 participants. The data collection tool is a 5-level estimation questionnaire and statistics used to analyze the data, including frequency, percentage, mean and standard deviation. The results of the research showed that digital leadership of school administrators under the Bangkok Secondary Education Area Office District 1 overall is very high ($\bar{x} = 3.65$) When considering each area, it is found that there are 3 aspects at the high level and 2 aspects at the moderate level, which can be sorted by average. 1) Management with technology and reinforcement of the use of digital technology. The feedback level is high, 2) the recovery and resilience aspects, the feedback level is high, 3) the regulatory

and legal adjustments. Adapting culture and attitudes to use digital technology, the level is high, and 4) Aspects have a developmental mindset. The opinion level is moderate, and 5) the digital vision is moderate, respectively. For guidelines for digital leadership development of school administrators under the Bangkok Secondary Education Area Office. District 1 is as follows: 1. Digital Vision 1.1 Guidelines for training courses related to digital technology 1.2 Guidelines for sending information about digital technology innovation and development 2. Adjusting Regulations, Laws, and Mindset to use Digital Technology 2.1 Guidelines for adjusting regulations within educational institutions in line with the digital technology boom 2.2 Guidelines for proposing higher level units to adjust regulations or outdated laws in performing tasks that require digital technology 2.3 Guidelines for changing cultures and attitudes to use digital technology When digital technology is used and the government promotes the adoption of digital technology, users still have a culture or attitude that is not yet available. 3. Management and Enhancement of Digital Technology Development guidelines should be defined as follows: 3.1 Guidelines for the formulation of educational institution development plans on digital technology 3.2 Guidelines for preparing and providing budget to promote the use of technology 3.3 Guidelines for developing teachers and personnel to develop skills using digital technology 4. Resilience and Flexibility: 4.1 Guidelines for personal competency development related to digital technology 4.2 Guidelines for developing emotional abilities 4.3 Guidelines for developing executive abilities related to digital technology 4.4 Guidelines for developing communication abilities using digital technologies Aspect 5: Growth Mindset 5.1 Guidelines for promoting innovative thinking and problem solving with new ideas (Mindset), 5.2 Guidelines for training and exchange of learning (Up Skill/Re-Skill/New Skill) when new and interesting ideas are applied in the work, and 5.3 Guidelines for the procurement of equipment or tools (Toolset) applied to new concepts applied in the work.

Keywords: Development Guideline, Digital Era, Digital Leadership, School Administrator

1. บทนำ

ในปัจจุบันโลกเจริญขึ้นอย่างรวดเร็วสู่โลกแห่งดิจิทัล ในยุคที่เกิดการเติบโตอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยีและการเปลี่ยนแปลงของสังคมและธุรกิจที่เป็นไปอย่างรวดเร็ว บทบาทของผู้นำก็ถูกสร้างใหม่อย่างไม่หยุดยั้ง ผู้นำสมัยใหม่ต้องเผชิญกับความซับซ้อนและการเปลี่ยนแปลงที่มีระดับความเร่งสูง การนำ การสร้างแรงจูงใจ และเพื่อนร่วมงานที่มีอิทธิพลในการชักจูงเพื่อนร่วมงานคนอื่นให้ทำงานให้สำเร็จ แบบที่เป็นไปในอดีตจึงต้องปรับตัวเพื่อให้เข้ากับภาวะการเปลี่ยนแปลงนี้ โดยเฉพาะการทำงานและการศึกษาที่มีการใช้เทคโนโลยีเข้ามาเกี่ยวข้องและการประชุมหรือการศึกษาแบบออนไลน์ ความก้าวหน้าของนวัตกรรมในการพัฒนาเทคโนโลยีดิจิทัล เกิดเทคโนโลยีปั่นโลก(Disruptive Technology) The ASEAN Post Team (2018) ได้เสนอว่า นอกจากการเปลี่ยนผ่านไปสู่ยุคดิจิทัล(Digital Transformation) แล้ว ในปัจจุบันเกิดการพัฒนาเทคโนโลยีแบบก้าวกระโดด (Disruptive Technologies) หลายชนิด เช่น ปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence), ฐานข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data & Cloud), Internet of Things (IoT), การเงินดิจิทัล (Fin Tech), โลกเสมือนจริง (Virtual Reality and Augmented Reality)

การเปลี่ยนแปลงในโลกธุรกิจและการทำงานในยุคปัจจุบันนั้นเร็วมาก การเผชิญหน้ากับความต้องการในการทำงานแบบระยะไกลหรือ Remote Work การประชุมออนไลน์ การศึกษาและการฝึกอบรมออนไลน์ เป็นเรื่องที่น่าทุกคนต้องสนใจอย่างสูงสุด และองค์กรจะมีการนำเทคโนโลยีเข้าเกี่ยวข้องกับการทำงานเพิ่มมากขึ้น การบริหารจัดการองค์กร และภาวะผู้นำจะต้องมีการเปลี่ยนแปลงไปจากองค์กรดั้งเดิม(ประวิต เอราวรรณ์, 2562:15)การทำงานผ่านช่องทางเสมือนจริงและเทคโนโลยีสารสนเทศที่ไม่หยุดพัฒนาไปเรื่อย ๆ ได้เปลี่ยนแปลงวิธีการนำทีมและการบริหารงานอย่างมีชีวิตชีวาในรูปแบบที่ไม่เคยเป็นมาก่อน

สำหรับการบริหารการศึกษาในยุคดิจิทัลนั้นจำเป็นต้องอาศัยผู้นำโดยเฉพาะผู้นำทางด้านการศึกษาในยุคแห่งเทคโนโลยี ยุคแห่งการศึกษาออนไลน์ ที่มีความรู้ ความสามารถในด้านงานวิชาการ และเทคโนโลยี การปรับเปลี่ยนการบริหารการศึกษาให้สอดคล้องกับยุคสมัย เพื่อปฏิบัติงานให้เกิดประโยชน์และบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้นำทางด้านการศึกษามีความสำคัญในการนำพาองค์กรทางการศึกษาให้ก้าวหน้าและประสบความสำเร็จ ผู้นำหรือผู้บริหารที่ประสบความสำเร็จในยุคที่อยู่ในระหว่างการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีจะต้องมีความรู้ ความสามารถ ความคิด ทักษะ และวิสัยทัศน์ที่ตอบสนองการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงในการทำงาน การเรียน การสอน เป็นที่ทราบกันดีว่าการทำงานหรือการศึกษาแบบออนไลน์ได้รับการยอมรับและมีการใช้งานจริงในหลายสายงานและอุตสาหกรรม การเปลี่ยนแปลงนี้ไม่เพียงเปลี่ยนวิธีการทำงานของพนักงาน หรือผู้เรียนเท่านั้น แต่ยังเปลี่ยนแปลงวิธีการนำทีมและบริหารงานของผู้นำ หรือผู้สอนด้วย ในสถานการณ์แบบนี้ผู้นำ หรือผู้สอนต้องรับมือกับความท้าทายที่มากพร้อมกับการทำงานแบบออนไลน์ ซึ่งรวมถึงการจัดการทีมที่อยู่คนละที่แตกต่างจากการทำงานในสถานที่เดียวกันที่เราเคยทราบมา

ในปัจจุบันนอกจากการเรียนการสอนแบบชั้นเรียนแล้วยังมีการนำโปรแกรมจัดการเรียนรู้ (Learning Management System (LMS), and Online Meeting) มาใช้หลากหลายชนิด เช่น Zoom, Microsoft Team, Google Classroom, Moodle, VooV Meeting, Blackboard, Yealink Meeting, YouTube Live, Facebook Live, WeChat, TikTok Live และอื่นๆ รวมทั้ง ประชุมกลุ่มทาง Line Application ซึ่งผู้นำหรือผู้บริหารจะต้องมีความรู้และทักษะที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการในการเรียนและการจัดการประชุมด้วยเทคโนโลยีใหม่ๆเหล่านี้ นอกจากนี้รัฐบาลได้กำหนดวิสัยทัศน์เชิงนโยบาย ได้แก่ ประเทศไทย 4.0 และพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ.2560 ซึ่งประกอบด้วย ยุทธศาสตร์ 6 ด้าน ได้แก่ 1) ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง 2) ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน 3) ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคน 4) ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างโอกาสความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม 5) ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และ 6) ยุทธศาสตร์ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ รวมทั้งรัฐบาลได้กำหนดแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมฉบับที่ 13 (พ.ศ.2565-2570)

และ แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560-2579 ซึ่งประกอบด้วย 6 ยุทธศาสตร์ ได้แก่ 1) การจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคงของสังคมและประเทศชาติ 2) การผลิตและพัฒนากำลังคน การวิจัย และนวัตกรรม เพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ 3) การพัฒนาศักยภาพคนทุกช่วงวัย และการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ 4) การสร้างโอกาส ความเสมอภาค และความเท่าเทียมทางการศึกษา 5) การจัดการศึกษาเพื่อสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และ 6) การพัฒนาประสิทธิภาพของระบบบริหารจัดการศึกษา ซึ่งแผนต่างๆดังกล่าวสอดคล้องกับการที่รัฐบาลต้องการจะเน้นให้ “การพัฒนาคนและคนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา” สร้างความมั่นคงของชาติ พัฒนาคคนทุกวัยให้เป็นคนที่มีศักยภาพเพื่อขีดความสามารถในการแข่งขันและ และการสร้างงานวิจัยและนวัตกรรม และโดยเฉพาะอย่างยิ่งเน้นการพัฒนาประสิทธิภาพของระบบบริหารจัดการศึกษา

ในปัจจุบันผู้เรียนยุคใหม่ที่มีความนิยมการใช้สื่อการสอนที่ใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย ถ้าผู้เรียนนิยมการเรียนรู้จากสื่อการสอนที่เป็นเทคโนโลยีสมัยใหม่ผู้สอนก็ควรใช้สื่อให้เหมาะกับผู้เรียนโดยเฉพาะการเรียนรู้การสอนแบบออนไลน์ และจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 รัฐบาลได้กำหนดนโยบายการทำงานที่บ้าน(Work from Home)และการศึกษาออนไลน์ การแพร่ระบาดของโควิด-19 นั้นเป็นวิกฤตของทั่วโลกแต่เป็นโอกาสสำคัญในการเรียนรู้และพัฒนาทักษะทางเทคโนโลยีของผู้สอน/ผู้เรียน และประชาชนในทุกภาคส่วน ซึ่งท้าทายสำหรับผู้นำและผู้บริหารทางการศึกษาที่มีความรู้ ความสามารถในการดำเนินงานวิชาการ และเทคโนโลยี การปรับเปลี่ยนการบริหารการศึกษาให้สอดคล้องกับยุคของเทคโนโลยี ยุคแห่งภาวะผู้นำในทางการศึกษาที่สามารถประยุกต์หลักการ แนวคิด ทฤษฎีภาวะผู้นำมาใช้ในการบริหารการศึกษาในยุคนี้ ได้แก่ ภาวะผู้นำดิจิทัล(Digital Leadership) ซึ่งเหมาะสมองค์กรทางการศึกษาในยุคในการพัฒนาทางเทคโนโลยีนี้ การจัดการศึกษาและการบริหารการศึกษาและการพัฒนาศักยภาพและภาวะผู้นำดิจิทัลขององค์กรทางการศึกษาที่จะส่งผลการพัฒนาผู้เรียนที่เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่สำคัญของประเทศชาติ

จากผลกระทบด้านการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยี สภาพสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจ วิสัยทัศน์เชิงนโยบายประเทศไทย 4.0 พระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ.2560 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมฉบับที่ 1 (พ.ศ.2565-2570) แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560-2579 และแนวคิดการศึกษาเพื่อทักษะในศตวรรษที่ 21 ดังกล่าว การจัดการศึกษาและการบริหารการศึกษาและการพัฒนาศักยภาพและภาวะผู้นำในยุคดิจิทัลโดยเฉพาะผู้บริหารการศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษาในระดับต่างๆที่จะต้องพัฒนาผู้เรียนที่เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่สำคัญของประเทศชาติ จึงควรศึกษาและพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารการศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงต่างๆที่กล่าวมา

โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 มีจำนวน 67 โรงเรียน แบ่งเป็น 6 กลุ่มโรงเรียน มีตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียน 56 คน รองผู้อำนวยการ 171 คน จำนวนครูรวมทั้งหมด 5015 คน แบ่งตามขนาดโรงเรียนดังนี้ 1) โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ จำนวน 17 โรงเรียน 2) โรงเรียน

ขนาดใหญ่จำนวน 16 โรงเรียน 3) โรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 15 โรงเรียน 4) โรงเรียนขนาดเล็กจำนวน 19 โรงเรียน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1)

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพภาวะผู้นำดิจิทัลของรองผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1
2. เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของรองผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1

3. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาภาวะผู้นำดิจิทัลของรองผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) สำหรับการดำเนินการวิจัยแบ่งเป็น 5 ขั้นตอนคือโดยมีรายละเอียด ขั้นตอนการวิจัยและพัฒนากระบวนการ ในแต่ละขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนการวิจัย

1. รวบรวมข้อมูลจากเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
โดยการศึกษา วิเคราะห์ สังเคราะห์ นโยบาย คำสั่งของทางราชการในระดับต่างๆ รวมทั้งเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่างๆ ได้แก่ หลังจากนั้น เป็นการกำหนดกรอบแนวคิดจากการสังเคราะห์แนวคิดภาวะผู้นำดิจิทัล และสร้างเครื่องมือและเก็บข้อมูลสภาพภาวะผู้นำดิจิทัล วิเคราะห์/ตรวจสอบข้อมูล โดยศึกษาสภาวะแวดล้อม/ปัจจัยภายนอก และปัจจัยภายใน
2. ออกแบบสอบถามเก็บข้อมูลสภาพภาวะผู้นำดิจิทัลของรองผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1
โดยสร้างแบบสอบถาม Questionnaires เกี่ยวกับ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และขนาดโรงเรียน และคำถามภาวะผู้นำดิจิทัล ด้านต่างๆ แบบ Likert Scale รวมถึงข้อเสนอแนะแบบคำถามปลายเปิด ใน Google Form หลังจากนั้นนำไปตรวจ IOC โดยผู้เชี่ยวชาญ ปรับแบบสอบถาม และ ทำ Try Out กับกลุ่มประชากรอื่นที่คล้ายกัน หลังจากนั้น ทำหนังสือขอเก็บข้อมูลพร้อม QR Code แบบสอบถามใน Google Form และเก็บข้อมูลจากผู้บริหารสถานศึกษาผู้ตอบคำถาม
3. วิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นใน Google Form และ โปรแกรมวิเคราะห์ทางสถิติ สถิติที่ใช้เป็นแบบเชิงพรรณนา Descriptive Statistics ได้แก่ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ค่าร้อยละ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ T-Test หลังจากนั้นนำมาหาค่าเฉลี่ยรายข้อ และรายด้าน และวิเคราะห์ข้อมูล

4. หาและพัฒนาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1

การหาและพัฒนาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ด้วยการนำข้อมูลที่ได้จากข้อ 3 การวิเคราะห์ข้อมูล นำไปสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 12 ท่าน ด้วยแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง หลังจากนั้นจะได้แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 เพื่อนำไปเขียนรายงานวิจัยต่อไป

5. เขียนรายงานวิจัย

นำข้อมูลทั้งหมดมาวิเคราะห์ จัดระเบียบ และสรุป เป็นรายงานวิจัย และเผยแพร่ข้อมูลทางวารสารวิชาการ ต่อไป รายละเอียดอื่นๆ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ขอบเขตประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ซึ่งมีจำนวนผู้อำนวยการโรงเรียน 56 คน และ รองผู้อำนวยการโรงเรียน 171 คน รวม 227 คน ทำการสุ่มด้วยตารางเครจซี่ มอร์แกน ได้ กลุ่มตัวอย่าง Sampling $n = 144$

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 แบบสอบถาม จำนวน 1 ชุด มี 2 ตอน

ตอนที่ 1 สภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เกี่ยวกับ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และขนาดโรงเรียน

ตอนที่ 2 คำถามภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 จำนวน 5 ด้าน แบบ Likert Scale

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะแบบคำถามปลายเปิด

2.2 แบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญกึ่งโครงสร้างเพื่อหาและพัฒนาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1

3. การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

1) สร้างแบบสอบถามคำถามภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 จำนวน 5 ด้าน แบบ Likert Scale จากการศึกษา หลักการ แนวคิด ทฤษฎี และการสังเคราะห์แนวคิดและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

2) นำแบบสอบถามเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงเชิงเนื้อหา (Content Validity) หรือความสอดคล้องระหว่างข้อความที่เขียนขึ้นในแบบสอบถามกับนิยามศัพท์เฉพาะที่กำหนดไว้และนำผลการพิจารณาคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อความกับวัตถุประสงค์ (Index of Item Objectives Congruence: IOC) ของแบบสอบถาม โดยผู้เชี่ยวชาญลงความคิดเห็นและให้คะแนน ดังนี้

ให้คะแนน +1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อความนั้นสอดคล้องกับนิยามเชิงปฏิบัติการ

ให้คะแนน 0 หมายถึง ไม่แน่ว่าข้อความนั้นสอดคล้องกับนิยามเชิงปฏิบัติการ

ให้คะแนน -1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อความนั้นไม่สอดคล้องกับนิยามเชิงปฏิบัติการ

โดยมีเกณฑ์การพิจารณาความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกณฑ์ค่า IOC ที่ยอมรับได้ต้องมีค่าตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป (ทิพศิริ กาญจนวาสี, ศิริชัย กาญจนวาสี, 2564:136)

3) นำแบบสอบถามที่ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแล้วมาปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ และนำไปทดลองใช้ (Try out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จำนวน 30 คน

4) นำข้อมูลที่ได้จากการทดลองใช้แบบสอบถามมาคำนวณหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) โดยกำหนดให้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามมีค่าตั้งแต่ 0.7 ขึ้นไป จึงถือว่าค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามอยู่ในระดับที่ยอมรับได้

5) สร้างแบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญถึงโครงสร้างเพื่อหาและพัฒนาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 ผู้วิจัยจัดส่งแบบสอบถาม Google Form ที่สามารถเปิดแบบสอบถามด้วย QR Code พร้อมหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยไปยังผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 เพื่อขออนุมัติการเก็บข้อมูล และทำหนังสือถึงผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อตอบแบบสอบถามต่อไป

4.2 นำข้อมูลที่ได้มาตรวจสอบความถูกต้องให้ครบถ้วน เพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปต่อไป

4.3 กำหนดรายชื่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 12 ท่าน และนัดเวลาเดินทางไปพบ หรือ สัมภาษณ์ทางโทรศัพท์ ตามความเหมาะสม หลังจากนั้นนำข้อมูลมาจัดระเบียบ

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 นำข้อมูลจากแบบสอบถาม ตอนที่ 1 มาวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น (Preliminary Data Analysis) เพื่อให้ทราบลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง โดยวิเคราะห์สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ความถี่ และค่าร้อยละ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

5.2 นำข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 2 เกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ซึ่งเป็นแบบสอบถาม แบบวัดประมาณค่า (Rating Scale) นำมาตรวจให้คะแนนตามค่าน้ำหนัก 5 ระดับ จากนั้นนำไปบันทึก และวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ ในการแปลความหมายซึ่งเป็นช่วงคะแนน มีดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง มีภาวะผู้นำนันทนาการ อยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง มีภาวะผู้นำนันทนาการ อยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง มีภาวะผู้นำนันทนาการ อยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง มีภาวะผู้นำนันทนาการ อยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง มีบทบาทภาวะผู้นำนันทนาการ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

5.3 เปรียบเทียบภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่มี เพศ อายุ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์การทำงานในการปฏิบัติงาน และขนาดโรงเรียนที่ต่างกันกับภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1

5.4 วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญถึงโครงสร้างเพื่อหาและพัฒนาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

6.1 สถิติที่ใช้ในการพัฒนาคุณภาพของเครื่องมือ

6.1.1 ตรวจสอบความเที่ยงของเนื้อหา (Content Validity) ด้วยค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Index of Item-Objectives Congruence: IOC)

6.1.2 วิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (Reliability) ด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient)

6.2 สถิติพื้นฐาน

6.2.1 ค่าร้อยละ (Percentage)

6.2.2 ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean)

6.2.3 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.)

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

4. ผลการวิจัย

จากการศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 จากกลุ่มตัวอย่าง 144 คน ทำการศึกษาโดยแบ่งเนื้อหาการวิเคราะห์ในส่วนนี้ เป็น 3 ตอน สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพภาวะผู้นำดิจิทัลขององผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 และ ตอนที่ 3 สัมภาษณ์เพื่อพัฒนาแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลขององผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 มีผลสรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของสภาพภาวะผู้นำดิจิทัลขององผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1

ด้านต่างๆ	ค่าเฉลี่ย	SD.	ระดับความคิดเห็น
1.วิสัยทัศน์ดิจิทัล (Digital Vision)	3.15	0.30	ระดับปานกลาง
2. การปรับกฎระเบียบและกฎหมาย การปรับวัฒนธรรม และทัศนคติเพื่อใช้เทคโนโลยี	3.56	0.38	ระดับมาก

ดิจิทัล (Digital Culture and Mindset)			
3. การบริหารงานด้วยเทคโนโลยีและส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล	4.15	0.44	ระดับมาก
4. การฟื้นตัวและความยืดหยุ่น (Resilience and Flexibility)	3.95	0.43	ระดับมาก
5. มีกรอบความคิดแบบพัฒนาได้ (Growth Mindset)	3.47	0.37	ระดับปานกลาง
รวม	3.65	0.38	ระดับมาก

ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.65$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่ามิด้านอยู่ในระดับมาก 3 ด้าน และ ระดับปานกลาง 2 ด้าน สามารถเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยได้ ดังนี้ 1) ด้านการบริหารงานด้วยเทคโนโลยีและส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก 2) ด้านการฟื้นตัวและความยืดหยุ่น ระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก 3) ด้านการปรับกฎระเบียบและกฎหมาย การปรับวัฒนธรรมและทัศนคติเพื่อใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก 4) ด้านมีกรอบความคิดแบบพัฒนาได้ ระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง และ 5) ด้านวิสัยทัศน์ดิจิทัล ระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับ

สำหรับแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลขององผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 มีดังนี้

- ในด้านที่ 1. วิสัยทัศน์ดิจิทัล (Digital Vision) ได้แก่
- 1.1 แนวทางการฝึกอบรมหลักสูตรที่เกี่ยวกับเทคโนโลยีดิจิทัล
 - 1.2 แนวทางการส่งเสริมการติดตามข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับนวัตกรรมและการพัฒนาเทคโนโลยีดิจิทัล
- ในด้านที่ 2. การปรับกฎระเบียบ กฎหมาย และทัศนคติเพื่อใช้เทคโนโลยีดิจิทัล (Adjusting Regulations, Laws, and Mindset to use Digital Technology) ได้แก่
- 2.1 แนวทางการปรับกฎระเบียบภายในสถานศึกษาให้สอดคล้องกับความเจริญทางเทคโนโลยีดิจิทัล
 - 2.2 แนวทางการเสนอหน่วยระดับสูงขึ้นไปในการปรับกฎระเบียบ หรือกฎหมายที่ล้าสมัยในการปฏิบัติงานที่ต้องทำงานที่ต้องใช้เทคโนโลยีดิจิทัล

2.3 แนวทางการปรับเปลี่ยนวัฒนธรรม และทัศนคติเพื่อใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ในเมื่อต้องใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและทางรัฐบาลส่งเสริมการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้อย่างจริงจัง แต่ผู้ใช้อย่างมีวัฒนธรรม หรือ ทัศนคติที่ยังไม่พร้อมใช้งาน

ในด้านที่ 3. การบริหารงานและส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล (Management and Enhancement of Digital Technology) ควรกำหนดแนวทางพัฒนาดังนี้

3.1 แนวทางการกำหนดแผนการพัฒนาศักยภาพการศึกษาเกี่ยวกับเทคโนโลยีดิจิทัล

3.2 แนวทางการจัดเตรียมและจัดหางบประมาณในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยี

3.3 แนวทางการพัฒนาครูและบุคลากรในการพัฒนาทักษะการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล

ในด้านที่ 4. การฟื้นตัวและความยืดหยุ่น (Resilience and Flexibility) มีแนวทาง

4.1 แนวทางการพัฒนาความสามารถส่วนบุคคลเกี่ยวกับเทคโนโลยีดิจิทัล

4.2 แนวทางการพัฒนาความสามารถทางอารมณ์

4.3 แนวทางการพัฒนาความสามารถในการบริหารที่เกี่ยวกับเทคโนโลยีดิจิทัล

4.4 แนวทางพัฒนาความสามารถในการสื่อสารโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล

ในด้านที่ 5. มีกรอบความคิดแบบพัฒนาได้ (Growth Mindset) มีแนวทาง

5.1 แนวทางการส่งเสริมการคิดเชิงนวัตกรรมและคิดแก้ปัญหาด้วยแนวคิดใหม่ๆ (Mindset)

5.2 แนวทางการฝึกอบรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (Up Skill/Re-Skill/New Skill) เมื่อมีแนวคิดใหม่ๆที่น่าสนใจนำมาใช้ในการปฏิบัติงาน และ

5.3 แนวทางการจัดหาอุปกรณ์หรือเครื่องมือ (Toolset) ที่ใช้กับแนวคิดใหม่ที่น่าสนใจนำมาใช้ในการปฏิบัติงาน

5. อภิปรายผลการวิจัย

การอภิปรายผลการวิจัยครั้งนี้ มีประเด็นสำคัญเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 ดังต่อไปนี้

1. ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 แบ่งเป็น 5 ด้าน คือ 1) วิสัยทัศน์ดิจิทัล (Digital Vision) 2) การปรับกฎระเบียบกฎหมาย และการปรับวัฒนธรรม และทัศนคติเพื่อใช้เทคโนโลยีดิจิทัล (Adjusting Regulations, Laws, Cultures and Mindset to use Digital Technology) 3) การบริหารงานและส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล (Management and Enhancement of Digital Technology) 4) การฟื้นตัวและความยืดหยุ่น (Resilience and Flexibility) และ 5) มีกรอบความคิดแบบพัฒนาได้ (Growth Mindset)

ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำดิจิทัลขององผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.65$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มี ด้านอยู่ในระดับมาก 3 ด้าน และ ระดับปานกลาง 2 ด้าน สามารถเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยได้ ดังนี้ 1) ด้านการบริหารงานด้วยเทคโนโลยีและส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก 2) ด้านการฟื้นฟู และความยืดหยุ่น ระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก 3) ด้านการปรับกฎระเบียบและกฎหมาย การปรับวัฒนธรรมและทัศนคติเพื่อใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก 4) ด้านมีกรอบความคิดแบบ พัฒนาได้ ระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง และ 5) ด้านวิสัยทัศน์ดิจิทัล ระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษามีความตื่นตัวในการพัฒนาความรู้ และทักษะทางเทคโนโลยีอยู่เสมอ โดยเฉพาะหลังจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของ โควิด-19 ทุกสถานศึกษามีความตื่นตัวในการพัฒนาการศึกษาโดยใช้เทคโนโลยีอย่างมาก

อย่างไรก็ตาม องค์ประกอบของภาวะผู้นำดิจิทัลอาจแตกต่างกันไปตามแหล่งข้อมูลที่แตกต่าง ซึ่งองค์ประกอบที่ต่างกันจะมีผลต่อการศึกษาระดับของภาวะดิจิทัล เช่น ผลการศึกษาของ พิชญ์พิมล สุนทะวงศ์, ธรินธร นามวรรณ (2565) ศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา มหาสารคาม กำน้ององค์ประกอบภาวะผู้นำดิจิทัลไว้ ดังนี้ 1) ด้านวิสัยทัศน์ดิจิทัล 2) ด้านการสื่อสาร 3) ด้านความรู้ดิจิทัล และ 4) ด้านความร่วมมือ สำหรับการศึกษาของ เอกรัตน์ เชื้อวังคำ, วัลลภา อารีรัตน์ (2564:890) ศึกษาเรื่ององค์ประกอบของภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4. ได้แบ่งองค์ประกอบของภาวะผู้นำดิจิทัล แบ่งเป็น 3 องค์ประกอบ ได้แก่ พลเมืองดิจิทัล (Digital Citizenship) มืออาชีพดิจิทัล (Digital Professional) วิสัยทัศน์ดิจิทัล (Digital Vision)

2. การศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 ได้แนวทางต่างๆที่น่าสนใจและทันสมัยสอดคล้องกับยุคสมัยแห่ง เทคโนโลยีดิจิทัล จำนวน 15 แนวทาง คือ

ในด้านที่ 1. วิสัยทัศน์ดิจิทัล (Digital Vision) ได้แก่ 1.1 แนวทางการฝึกอบรมหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับ เทคโนโลยีดิจิทัล 1.2 แนวทางการส่งเสริมการติดตามข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับนวัตกรรมและการพัฒนาเทคโนโลยี ดิจิทัล

ในด้านที่ 2. การปรับกฎระเบียบ กฎหมาย และทัศนคติเพื่อใช้เทคโนโลยีดิจิทัล (Adjusting Regulations, Laws, and Mindset to use Digital Technology) ได้แก่ 2.1 แนวทางการปรับกฎระเบียบภายในสถานศึกษา ให้สอดคล้องกับความเจริญทางเทคโนโลยีดิจิทัล 2.2 แนวทางการเสนอหน่วยระดับสูงขึ้นในการปรับกฎระเบียบ หรือกฎหมายที่ล้าสมัยในการปฏิบัติงานที่ต้องทำงานที่ต้องใช้เทคโนโลยีดิจิทัล 2.3 แนวทางการปรับเปลี่ยน

วัฒนธรรม และทัศนคติเพื่อใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ในเมื่อต้องใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและทางรัฐบาลส่งเสริมการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ปฏิบัติงาน แต่ผู้ใช้อยังมีวัฒนธรรม หรือ ทัศนคติที่ยังไม่พร้อมใช้งาน

ในด้านที่ 3. การบริหารงานและส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล (Management and Enhancement of Digital Technology) ควรกำหนดแนวทางพัฒนาดังนี้ 3.1 แนวทางการกำหนดแผนการพัฒนาศาสนสถานการศึกษาเกี่ยวกับเทคโนโลยีดิจิทัล 3.2 แนวทางการจัดเตรียมและจัดหางบประมาณในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยี 3.3 แนวทางการพัฒนาครูและบุคลากรในการพัฒนาทักษะการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล

ในด้านที่ 4. การฟื้นตัวและความยืดหยุ่น (Resilience and Flexibility) มีแนวทาง 4.1 แนวทางการพัฒนาความสามารถส่วนบุคคลเกี่ยวกับเทคโนโลยีดิจิทัล 4.2 แนวทางการพัฒนาความสามารถทางอารมณ์ 4.3 แนวทางการพัฒนาความสามารถในการบริหารที่เกี่ยวกับเทคโนโลยีดิจิทัล 4.4 แนวทางพัฒนาความสามารถในการสื่อสารโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล

ในด้านที่ 5. มีกรอบความคิดแบบพัฒนาได้ (Growth Mindset) มีแนวทาง 5.1 แนวทางส่งเสริมการคิดเชิงนวัตกรรมและคิดแก้ปัญหาด้วยแนวคิดใหม่ๆ (Mindset) 5.2 แนวทางการฝึกอบรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (Up Skill/Re-Skill/New Skill) เมื่อมีแนวคิดใหม่ๆที่น่าสนใจนำมาใช้ในการปฏิบัติงาน และ 5.3 แนวทางการจัดหาอุปกรณ์หรือเครื่องมือ (Toolset) ที่ใช้กับแนวคิดใหม่ที่น่าสนใจในการปฏิบัติงาน

ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาและผู้บริหารการศึกษาควรนำไปปรับใช้กับสถานศึกษาในการบริหารงาน

6. ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาการศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้บริหารการศึกษาควรเปิดรับแนวคิดใหม่ๆแล้วนำมาปรับใช้ในการบริหารงาน โดยเฉพาะเรื่องเทคโนโลยี

2. ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เป็นการใช้เทคโนโลยีมากขึ้น เพื่อให้ผู้เรียนมีความสนใจการเรียนการสอนของครูมากขึ้น

3. ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมการนำแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 ต่างๆจากการศึกษานี้ไปประยุกต์ใช้กับสถานศึกษาของตนเองและส่ง Feedback มาให้ผู้วิจัยพัฒนาปรับปรุงแนวทางต่างๆ ต่อไป

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ศึกษาปัจจัยหรือทำการศึกษาแบบสังเคราะห์องค์ประกอบจากหลายๆแหล่งอ้างอิงที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำดิจิทัลและแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา และศึกษากลุ่มประชากรสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาและมัธยมศึกษาอื่น ๆ
2. ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับผลิภาพการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนของครูผู้สอนเพื่อเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา ผลลัพธ์ทางการเรียนรู้ หรือ คุณภาพการศึกษาในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาและมัธยมศึกษาอื่นๆ
3. ศึกษาเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีอื่นๆของผู้บริหารสถานศึกษาต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา ผลลัพธ์ทางการเรียนรู้ หรือ คุณภาพการศึกษา โดยรวม

เอกสารอ้างอิง

- พิชญ์พิมล สุนทวงค์, & ธรินธร นามวรรณ. (2565). แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา มหาสารคาม. *Academic Journal of Mahamakut Buddhist University Roi Et Campus*, 11(1), 69–84.
- พฤทธิ ศิริบรรณพิทักษ์. (2563). *การพลิกโฉมระบบการศึกษาเพื่อตอบโจทย์การพัฒนาประเทศ*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รัฐนันท์ รตทอง, & มลรักษ์ เลิศวิสัย. (2564). ภาวะผู้นำดิจิทัลของครูโรงเรียนเทศบาลบ้านสามกอง อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต. *Journal of Roi Kaensarn Acadami*, 6(11), 223–236.
- ทิพศิริ กาญจนวาสี, & ศิริชัย กาญจนวาสี. (2564). *วิธีวิทยาการวิจัย*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1. (2567). *ข้อมูลนักเรียน*. สืบค้นจาก <https://eoffice.sesao1.go.th/info/maps/student>
- เอกรัตน์ เชื้อวงศ์, & วลภา อาริรัตน์. (2564). องค์ประกอบของภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4. ใน *การประชุมผลงานวิชาการระดับบัณฑิตศึกษาแห่งชาติ ครั้งที่ 22* (วันที่ 24 มีนาคม 2564). มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- Cortellazzo, L., Bruni, E., & Zampieri, R. (2019). The role of leadership in a digitalized world: A review. *Frontiers in Psychology*, 10, 1938. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2019.01938>
- Wang, T., Lin, X., & Sheng, F. (2022). Digital leadership and exploratory innovation: From the dual perspectives of strategic orientation and organizational culture. *Frontiers in Psychology*, 13, 902693. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2022.902693>

Zeike, S., Bradbury, K., Lindert, L., & Pfaff, H. (2019). Digital leadership skills and associations with psychological well-being. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 16(14), 2628. <https://doi.org/10.3390/ijerph16142628>